

ผลของชนิดของภาพที่มีต่อการระลึกคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นางเยาวลักษณ์ โสภณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-603-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17870963

EFFECTS OF TYPES OF PICTURE UPON THE RECALL
OF ENGLISH VOCABULARIES
OF PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS

YAOWALAK SOPHON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio-Visual Communications

Department of Audio-Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-603-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของชนิดของภาพที่มีต่อการระลึกคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โดย

นางเขวาลักษณ์ ไสภณ

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นพ. ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประนอม สุรัสวดี)

เยาวลักษณ์ โสภณ : ผลของชนิดของภาพที่มีต่อการระลึกคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (EFFECTS OF TYPES OF PICTURE UPON THE RE-
CALL OF ENGLISH VOCABULARIES OF PRATHOM SUKSA TWO STU-
DENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง, 107 หน้า. ISBN 974-638-
603-4.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่าย 2 แบบ
คือแบบมีและไม่มีส่วนประกอบอื่น ที่มีต่อการระลึกคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส ปีการศึกษา 2540 จำนวน 90
คน สุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มกลุ่มละ 45 คน เพื่อเรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่าง
ง่ายแบบมีและไม่มีส่วนประกอบอื่น แต่ละกลุ่มแบ่งเป็น 3 ระดับ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นได้ ระดับละ 15
คนตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ รวมทั้งสิ้น 6 กลุ่มย่อย

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ระหว่างกลุ่มที่เรียน
โดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบมีและไม่มีส่วนประกอบอื่น มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่าย
แบบมีส่วนประกอบอื่นมีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์ดีกว่าที่เรียนจากแบบไม่มีส่วนประกอบอื่น
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับเดียวกันระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูน
ลายเส้นอย่างง่ายแบบมีส่วนประกอบอื่น กับกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบไม่มี
ส่วนประกอบอื่น มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. นักเรียนกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อเรียน
โดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบมีส่วนประกอบอื่น มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์ คือ นักเรียนกลุ่ม
ที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ระหว่างกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง
และระหว่างปานกลางกับต่ำ มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์ไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อเรียนโดยใช้
ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบไม่มีส่วนประกอบอื่น มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์ คือ นักเรียนกลุ่มที่มี
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ระหว่างกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง
และระหว่างปานกลางกับต่ำ มีคะแนนผลการระลึกคำศัพท์ไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา ..... โสตทัศนศึกษา
สาขาวิชา ..... โสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

C843567 : MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS
KEY WORD: TYPE OF PICTURE/ ENGLISH VOCABULARIES/ RECALL / PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS
YAOWALAK SOPHON : EFFECTS OF TYPES OF PICTURE UPON THE RECALL OF ENGLISH
VOCABULARIES OF PRATHOM SUKSA TWO STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
SUKREE RODPHOTHONG, Ph.D. 107 pp. ISBN 974-638-603-4.

The purpose of this study was to study the effects of two types of simple line drawing cartoons with and with no actions upon the recall of English vocabularies of Prathom Suksa two students. The subjects were 90 Prathom Suksa two students from Wat Prayurawongsawas school divided into 3 groups : high, middle and low level of learning achievement. Each group comprised of 30 subjects and was divided into two subgroups by random sampling assignment : one was to study from simple line drawing cartoons with action and the other from simple line drawing cartoons with no action. Then the subjects were assigned equally into six subgroups: three subgroups were to study from the simple line drawing cartoons with action and the other from the simple line drawing cartoons with no action. The results were as follows :

1. There were statistical significant differences of learning achievement at the .05 level of confidence for the subjects with high, middle and low levels of learning achievement between the groups studying from the simple line drawing cartoons with and with no action.

2. There were no statistical significant differences of learning achievement for the subjects with the same level of learning achievement between the groups studying from simple line drawing cartoons with and with no action.

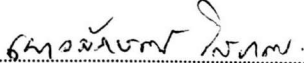
3. For the subjects studying from simple line drawing cartoons with action, the high level group had more learning achievement than the low level one with the significant difference at the .05 level of confidence.

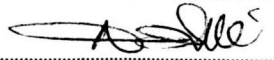
4. For the subjects studying from simple line drawing cartoons with no action, the high level group had more learning achievement than the low level one with the significant difference at the .05 level of confidence.

ภาควิชา..... โสตทัศนศึกษา

สาขาวิชา..... โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกรี รอดโพธิ์ทอง และ อาจารย์ ดร. เชาวเลิศ เลิศขไลพาร ที่ให้คำแนะนำและช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความกรุณาตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองมา ณ. โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อันได้แก่ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประนอม สุรัสวดี ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาทั้ง 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข่มุกข์ อาจารย์ ดร.จิตภา นันทานนท์ และ อาจารย์ พุทธสอน สียง ที่กรุณาให้คำปรึกษาและตรวจเครื่องมือคือแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยให้มีความถูกต้องเหมาะสม

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านภาพทั้ง 2 ท่าน คือรองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐและรองศาสตราจารย์เลิศ อานันท์นะ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและตรวจเครื่องมือคือภาพต้นฉบับและภาพสไลด์จนมีความถูกต้องเหมาะสม

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์บวร คุ้มศิริ พิทักษ์ และ ดร.สรพรเพชญ์ โสภณที่กรุณาให้คำปรึกษาในเรื่องสถิติวิจัย

ขอขอบคุณคุณอนันต์และคุณชัยวัฒน์ การรื่นศรีที่ให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้ออุปกรณ์ถ่ายภาพ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในการถ่ายภาพสไลด์ที่เป็นเครื่องมือในการวิจัยจนได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบเท้าคุณแม่ศิริ รัตนานันท์ ที่คอยให้กำลังใจด้วยความรักและห่วงใยเสมอมา รวมทั้งขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่เข้าใจ เสียสละและให้ความช่วยเหลือในการศึกษาที่ต้องใช้เวลาของครอบครัวครั้งนี้ ได้แก่ ดร. สรพรเพชญ์ ดช. ฤกษ์ระพี และ ดญ.ปาลีพัชร โสภณ

เยาวลักษณ์ โสภณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน.....	14
หลักการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน.....	15
การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย.....	16
การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.....	17
การสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ.....	18
หลักการสอนคำศัพท์.....	19
การทดสอบคำศัพท์.....	20
การใช้สื่อการสอนภาษาอังกฤษ.....	22

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาพกับการเรียนการสอน.....	25
ความสำคัญของภาพ.....	26
ลักษณะของภาพประกอบที่ดี.....	27
ชนิดของภาพประกอบ.....	28
ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่าย.....	30
งานวิจัยเกี่ยวกับภาพการ์ตูนลายเส้น.....	32
การรับรู้ภาพ.....	35
ความหมายและหลักการรับรู้.....	35
การรับรู้ภาพ.....	36
ความจำ.....	37
ความสำคัญและความหมาย.....	38
กระบวนการเรียนรู้ของกาเย่ (Gagné).....	40
ประเภทของความจำ.....	41
การศึกษาความจำ.....	41
การทดสอบความจำ.....	42
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.....	43
พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ.....	43
การรับรู้และความชอบเกี่ยวกับภาพ.....	44
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	50
กลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การดำเนินการทดลอง.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	62
ผลการวิจัย.....	64
การอภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	69
รายการอ้างอิงภาษาไทย.....	70
รายการอ้างอิงภาษาอังกฤษ	74
ภาคผนวก.....	79
สำเนาหนังสือขอความร่วมมือใช้สถานที่ในการวิจัย.....	80
ตัวอย่างแบบทดสอบเพื่อคัดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	81
ตัวอย่างแบบทดสอบครั้งที่ 1	88
ตัวอย่างแบบทดสอบครั้งที่ 2	90
ตัวอย่างภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบมีส่วนประกอบอื่น.....	92
ตัวอย่างภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบไม่มีส่วนประกอบอื่น.....	94
ประวัติผู้เขียน.....	96

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงการแบ่งกลุ่มประชากร	51
2. แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
3. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ ของทั้ง 2 กลุ่ม.....	58
4. แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่าย แบบมีส่วนประกอบอื่นกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่าย แบบไม่มีส่วนประกอบอื่น และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง กลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ.....	59
5. แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำที่เรียน โดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบมีส่วนประกอบอื่นกับกลุ่มที่เรียน โดยใช้ภาพการ์ตูนลายเส้นอย่างง่ายแบบไม่มีส่วนประกอบอื่น.....	60

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงลำดับการทดลองเกี่ยวกับความจำ	51
2. แสดงแสดงค่าความยากเป็นรายชื่อของแบบทดสอบ	54
3. แสดงแผนผังของการจัดสถานที่ทำการทดลอง.....	56